Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

(Обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г., изм. и доп., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм. и доп., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. - бр. 97 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. - бр. 120 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 83, 85 и 132 от 1998 г., бр. 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 98 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 32, 23, 27, 47 и 80 от 2009 г.)

§ 1. В чл. 78а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думите "от петстотин до пет хиляди лева" се заменят с "от хиляда до пет хиляди лева";

б) в буква "в" след думите "причинените от престъплението" се добавя "съставомерни".

2. Създава се нова ал. 6:

"(6) Когато са налице основанията по ал. 1 и деянието е извършено от непълнолетно лице, съдът го освобождава от наказателна отговорност, като му налага административно наказание обществено порицание или възпитателна мярка. Съдът може да наложи и административно наказание лишаване от право

да се упражнява определена професия или дейност за срок до три години, ако лишаване от такова право е предвидено за съответното престъпление”.

3. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея след думите “когато престъплението е извършено спрямо орган на власт” се поставя запетая и се добавя “полицейски или разследващ орган”.

§ 2. В чл. 80, ал. 1, т. 5 думите “две години” се заменят с “три години”.

§ 3. В чл. 93, т. 1, буква “б” думите „частен нотариус” се заменят с „нотариус”.

§ 4. В чл. 116, ал. 1, т. 6 думите “за убития” се заличават.

§ 5. В чл. 117, ал. 1 думите “по чл. 115 и 116” се заличават, а думите “до три години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 6. В чл. 118 думите “в случаите на чл. 116, точки 1 – 6” се заменят с “в случаите по чл. 116, ал. 1, т. 1 – 6”.

§ 7. В чл. 119 думите “до пет години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 8. В чл. 122 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “до три години” се заменят с “до пет години”.

2. В ал. 2 думите “до пет години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 9. В чл. 123 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “до пет години” се заменят с “от една до шест години”.

2. В ал. 2 думите “от една до пет години” се заменят с “от две до осем години”.

3. В ал. 3 думите “от три до осем години” се заменят с “от три до десет години”.

§ 10. В чл. 127, ал. 1 думите “до три години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 11. В чл. 129, ал. 1 думите “до пет години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 12. В чл. 131, ал. 1 думите “от една до пет години” се заменят с “от две до осем години”.

§ 13. В чл. 131а думите “от пет до дванадесет години” се заменят с “от десет до петнадесет години”, а думите “от три до осем години” се заменят с “от три до десет години”.

§ 14. В чл. 142 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Който отвлече другиго, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години.”

2. В ал. 2 думите “от три до десет години” се заменят с “от петнадесет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна”.

3. Алинеи 3 и 4 се изменят така:

“(3) Наказанието е лишаване от свобода от петнадесет до тридесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна, когато:

1. е извършено повторно или представлява опасен рецидив;

2. от деянието са настъпили значителни вредни последици;

3. към отвлеченото лице е проявена особена жестокост;

4. деянието е извършено по особено мъчителен или опасен за здравето на отвлечения начин;

5. освобождаването на отвлечения е поставено в зависимост от изпълнение на определено условие от страна на трето лице.

(4) Наказанието по ал. 1 - 3 се налага и на лице, което предлага съдействие за освобождаване на отвлечения срещу получаването на облага.”

4. Създават се ал. 5 - 8:

„(5) Който изготвя, държи или укрива предмети, материали или оръдия, за които знае или предполага, че са предназначени или че са послужили за извършване на престъпление по ал. 1 - 4, се наказва с лишаване от свобода от пет до десет години.

(6) За приготовление, подбуждане или сдружаване с цел извършване на престъпление по този член наказанието е лишаване от свобода от пет до десет години.

(7) Участник в престъпленията по ал. 1 - 6, който доброволно се предаде на органите на властта, разкрие всичко, което му е известно за извършваните престъпления, и по този начин съществено улесни разкриването и доказването на престъпленията, се наказва при условията на чл. 55.

(8) Не се наказва онзи, който, преди да е започнало осъществяването на престъпление по ал. 1 – 6, се откаже от деянието и съобщи за него на властта.”

§ 15. В чл. 142а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “до две години” се заменят с “от една до шест години”.

2. В ал. 2 думите "от една до шест години" се заменят с "от две до осем години".

3. В ал. 4 думите "от три до десет години" се заменят с "от пет до петнадесет години".

4. В ал. 5 думите "наказанието по предходната алинея" се заменят с "наказанието по ал. 1".

§ 16. В чл. 144 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите "до шест месеца" се заменят с "до три години", а думите "или с глоба от сто до триста лева" се заличават.

2. В ал. 2 след думите "длъжностно лице" се поставя запетая и се добавя "полицейски орган или разследващ орган", а думите "лишаване от свобода до една година или глоба до двеста лева" се заменят с "лишаване от свобода до пет години".

3. В ал. 3 думите "лишаване от свобода до три години или пробация" се заменят с "лишаване от свобода до шест години".

§ 17. В чл. 150 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до шест години" се заменят с "от две до осем години".

2. В ал. 2 думите "от две до осем години" се заменят с "от три до десет години".

§ 18. В чл. 151 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите "до пет години" се заменят с "от една до пет години".

2. В ал. 3 думите "до три години" се заменят с "до пет години".

§ 19. В чл. 155а думите "до пет години" се заменят с "от една до шест години".

§ 20. В чл. 155б след думите "лице, ненавършило 14-годишна възраст, да" се добавя "участва или да".

§ 21. В чл. 177, ал. 2 думите "до пет години" се заменят с "от една до шест години".

§ 22. В чл. 178 думите "до една година" се заменят с "до пет години", а думите "от сто до триста лева" се заменят с "до пет хиляди лева".

§ 23. В чл. 182 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до една година или с пробация" се заменят с "до три години".

2. В ал. 2 думите "до шест месеца" се заменят с "до три години", а думите "от сто до триста лева" се заменят с "до пет хиляди лева".

§ 24. В чл. 182а, ал. 1 думите "до една година" се заменят с "до пет години".

§ 25. В чл. 185 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до една година" се заменят с "до пет години".

2. В ал. 2 думите "до три години" се заменят с "от една до шест години", а думите "от сто до триста лева" се заменят с "до пет хиляди лева".

§ 26. В чл. 187 думите "до една година" се заменят с "до пет години".

§ 27. В чл. 192, ал. 1 думите "до две години" се заменят с "до пет години", думите "от сто до триста лева" се заменят с "до пет хиляди лева", а думите „както и с обществено порицание" се заличават.

§ 28. Член 193а се отменя.

§ 29. В чл. 206, ал. 1 след думата „свобода" се добавя „от една".

§ 30. В чл. 209 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до шест години" се заменят с "от една до шест години".

2. В ал. 2 думите "до три години" се заменят с "до пет години".

§ 31. В чл. 212 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 след думата "движимо" се добавя "или недвижимо", а думите "до осем години" се заменят с "от две до осем години".

2. В ал. 2 след думата „съставяне" се добавя „или използване".

§ 32. В чл. 212б, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите "от две до осем години" се заменят с "от една до шест години".

2. В т. 3 думите "от пет до петнадесет години" се заменят с "от две до осем години".

§ 33. В чл. 215 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „до пет години" се заменят с „от две до осем години".

2. В ал. 2 думите „от три до десет години" се заменят с „от пет до петнадесет години", а думите „от хиляда до три хиляди лева" се заменят с „от пет хиляди до десет хиляди лева".

§ 34. В чл. 218б думите "до сто и петдесет лева" се заменят с "до размера на минималната работна заплата за страната, установена към датата на извършване на деянието".

§ 35. Член 218в се изменя така:

“Чл. 218в. Наказателното преследване се възбужда по тъжба на пострадалия в следните случаи:

1. за престъпления по чл. 216, ал. 1, 4 и 6 и чл. 217, ал. 1 и 2, когато предмет на престъплението е частно имущество;

2. за кражба, обсебване, измама и изнудване, когато предмет на престъплението е частно имущество, ако пострадалият е съпруг, възходящ, низходящ или роднина по съребрена линия до втора степен на виновния или живее с него в едно домакинство, или е настойник или попечител на виновния.”

§ 36. Създава се нов чл. 221:

“Чл. 221. (1) Длъжностно лице, което наруши или не изпълни служебните си задължения, или превиши властта или правата си с цел да набави за себе си или за другиго облага или да причини другиму вреда и от това могат да настъпят немаловажни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода до пет години.

(2) Ако от деянието по ал. 1 са настъпили значителни вредни последици или е извършено от лице, което заема отговорно служебно положение, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години.”

§ 37. В чл. 227б, ал. 2 думите “15-дневен” се заменят с “30-дневен”.

§ 38. В чл. 234 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 след думата “продава” се добавя “предлага, превозва, пренася”, думите „на склад” се заличават, а думите „до три години” се заменят с „от една до шест години”.

2. В ал. 2 думите „до пет години” се заменят с „от две до осем години”.

§ 39. В чл. 234а думите “до три години” се заменят с “до пет години”.

§ 40. В чл. 234б думите “до три години” се заменят с “до пет години”.

§ 41. В чл. 242, ал. 1 думите “до десет” се заменят с “от три до десет”.

§ 42. Член 247 се отменя.

§ 43. В чл. 248а се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“(1) Който, за да получи кредит или за да получи кредит при облекчени условия, представи неверни сведения, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба от хиляда до пет хиляди лева.”

2. В ал. 3 думите “до три години” се заменят “от две до осем години”, а думите “от две хиляди до пет хиляди” се заменят с “от две хиляди до десет хиляди”.

§ 44. В чл. 254а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “до три години” се заменят с “от две до осем години”, а думата “пробация” се заличава.

2. В ал. 2 думите “до пет години” се заменят с “от три до десет години”.

§ 45. В чл. 254б се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “до пет години” се заменят с “от две до осем години”.

2. В ал. 2 думите “до шест години” се заменят с “от три до десет години”.

§ 46. В чл. 255, ал. 1 думите “до пет години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 47. В чл. 269, ал. 1 след думите “орган на властта” се поставя запетая и се добавя “полицейски или разследващ орган”, а думите “до пет години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 48. В чл. 270 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите “орган на властта” се поставя запетая и се добавя “полицейски или разследващ орган”, а думите “до една година или глоба от сто до триста лева” се заменят с “до три години или глоба от петстотин до две хиляди лева”.

2. В ал. 2 след думите “органа на властта” се добавя “или полицейския орган”, а думите “до две години” се заменят с “до пет години”.

§ 49. В чл. 274а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „вътрешните работи” се поставя запетая и се добавя „Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража или Закона за съдебната власт”, а думите “до две години и с глоба до петстотин лева” се заменят с “до три години или пробация”.

2. В ал. 2 думите “до пет години и глоба до две хиляди лева” се заменят с “от една до шест години”.

3. Създава се ал. 3:

“(3) С наказанието по ал. 2 се наказва и този, който по какъвто и да е начин опетни, противозаконно унищожи или повреди формено облекло, служебни знаци или надписи, носени или поставени по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на

Република България, Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража или Закона за съдебната власт.”

§ 50. В чл. 289 думите “до пет години” се заменят с “от една до шест години”, а думите “или с пробация, или с обществено порицание” се заличават.

§ 51. В чл. 302, т. 1 след думата “следовател” се поставя запетая и се добавя “или от полицейски орган, или от разследващ полицай”.

§ 52. В чл. 304а след думата “следовател” се поставя запетая и се добавя “или на полицейски орган, или на разследващ полицай”.

§ 53. В чл. 313, ал. 2 думите „от една до шест години” се заменят с „до пет години”, а думите “от сто до двеста и петдесет лева” се заменят с “до пет хиляди лева”.

§ 54. В чл. 318 думите “орган на власт или представител на обществеността” се заменят с “другиго”, поставя се запетая и се добавя “ако извършеното не съставлява по-тежко престъпление”.

§ 55. В чл. 321, ал. 3 след думите “престъпления по” се добавя “чл. 142, чл. 142а, чл. 143а”, запетаята пред думите „чл. 354б, ал. 1 – 4” се заменя със съюза „и”, а думите „чл. 354в, ал. 1” се заличават.

§ 56. В чл. 325, ал. 2 след думите “орган на властта” се поставя запетая и се добавя “полицейски орган”.

§ 57. В чл. 326 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Ако от деянието по ал. 1 са настъпили значителни вредни последици, наказанието е лишаване от свобода до пет години”.

§ 58. Член 328 се отменя.

§ 59. В чл. 337 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “от една до шест години” се заменят с “от пет до дванадесет години”.

2. В ал. 2 думите “от две до осем години” се заменят с “от пет до петнадесет години”.

3. В ал. 3 думите “от три до десет години” се заменят с “от десет до петнадесет години”.

4. В ал. 4 думите “от пет до петнадесет години” се заменят с “от десет до двадесет години”.

5. В ал. 5 думите “до две години” се заменят с “от една до шест години”.

§ 60. В чл. 338 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до две години" се заменят с "от две до осем години", а думите "или с глоба от сто до триста лева" се заличават.

2. В ал. 2 думите "до пет години" се заменят с "от три до десет години".

3. В ал. 3 след думите "или значителна повреда на имот" се добавя „когато деецът не е искал и не е допускал това", а думите "от две до осем години" се заменят с "от пет до петнадесет години".

§ 61. В чл. 339 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до шест години" се заменят с "от пет до дванадесет години".

2. В ал. 2 думите "от три до осем години" се заменят с "от пет до петнадесет години".

3. В ал. 3 думите "до шест години" се заменят с "от три до десет години".

§ 62. В чл. 339а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до три години" се заменят с "от една до шест години".

2. В ал. 2 думите "от една до пет години" се заменят с "от две до осем години".

§ 63. В чл. 339б думите "до шест години" се заменят с "от пет до дванадесет години".

§ 64. В чл. 357 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до пет години" се заменят с "от три до десет години".

2. В ал. 2 думите "от три до десет години" се заменят с "от пет до петнадесет години".

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

§ 65. Висящите досъдебни и съдебни производства към деня на влизане в сила на този закон за престъпления по чл. 182, ал. 2, чл. 183, 216 и 217 се довършват по досегашния ред.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2009 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И
към проекта на Закон за
за изменение и допълнение на Наказателния кодекс

В последните години зачестиха случаите на особено брутални посегателства срещу личността и собствеността на гражданите, които показаха, че предвидените за извършването им санкции не оказват необходимото превантивно въздействие и не са достатъчни, за да възпрат от извършването им онези членове на обществото, които не желаят да се съобразяват с установения правов ред.

Наблюдават се и общественоопасни посегателства, например сериозни злоупотреби със служебното положение от страна на отговорни длъжностни лица в частния сектор и други, които не са обхванати от системата от престъпни състави, уредени в Особената част на Наказателния кодекс (НК).

Същевременно НК регламентира деяния, които отдавна вече не биха могли да намерят проявление в обективната действителност и да увредят реално съществуващи обществени отношения поради настъпилата качествена промяна в обществено-политическия живот в страната.

Това налага осъвременяване на наказателното ни законодателство в насока към диференциация и засилване на наказателната репресия срещу онези лица, които застрашават или увреждат в значителна степен правата и свободите на гражданите и същевременно освобождаване на наказателния закон от институти без практическо приложение.

I. Изменения в Общата част на Наказателния кодекс.

Наказателноправните норми, предвидени досега в Общата част на наказателния закон, уреждат сравнително изчерпателно всички онези институти, относими към реализацията на наказателната отговорност на престъпните дейци, независимо от конкретно реализирания престъпен състав.

Един от най-често прилаганите институти от Общата част на Наказателния кодекс е институтът на освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание на извършителите на престъпления, които не са тежки, по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК, при наличието на определени предпоставки за това, визирани в разпоредбата на чл. 78а от НК.

Този институт претърпя няколко значими изменения в последните години, като сега е приложим само за пълнолетни извършители на престъпления, наказуеми с лишаване от свобода до три години или с друго по-леко наказание, ако са умишлени, и с лишаване от свобода до пет години или с друго по-леко наказание, ако са извършени по непредпазливост. В случай че останалите предпоставки за прилагането на института са налице, престъпните дейци се освобождават от наказателна отговорност с налагане на административно наказание глоба в размер от 500 до 5000 лв.

Прилагането на института представлява значимо облекчаване на наказателноправната сфера на извършителя на престъпление, тъй като при наличието на законовите предпоставки за това държавата се отказва да реализира всяко от правомощията си по наказателното правоотношение, включително и да третира санкционирания като осъждан. Предвиденият досега минимален размер на административната санкция не е достатъчен, за да гарантира трайна превенция на евентуално последващо обществено опасно поведение от страна на санкционираното по този ред лице. Това налага увеличаване на минималния размер на приложимата административна санкция – от 1000 до 5000 лв.

Предвижда се също така ограничаване на приложното поле на
чл. 78а в случаите, в които предмет на посегателство са полицейски или разследващи органи при или по повод изпълнение на службата им, както и да се възстанови възможността институтът да намери приложение по отношение на непълнолетни извършители на престъпления, наказателната отговорност на които да се замени с административнонаказателна или с възпитателни мерки. Сега действащото законодателство поставя тази категория лица в неравноправно, по-тежко наказателноправно положение спрямо пълнолетните извършители на престъпления, което се преодолява с предложението.

За да не се създава противоречива практика относно приложението на института, се предвижда в разпоредбата на чл. 78а, ал. 1, буква “б” изрично да се предвиди, че привилегията ще може да намери приложение в случаите на обезвреда на съставомерните, а не на всички възможни имуществени вреди от престъплението. Това положение кореспондира с установеното от процесуалния закон, че в производството по чл. 375 и сл. от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) не се допуска конституирането на пострадалия в качеството на граждански ищец и частен обвинител.

От съществено осъвременяване се нуждае и институтът на давността, тъй като сегашната му уредба предвижда сериозно разминаване в допустимите срокове за преследване на престъпления, които не са тежки. Така например, извършителите

на престъпления, като лека телесна повреда, обида, клевета и други, могат да бъдат санкционирани надлежно само до три години от извършване на деянието. Това положение, особено в големите съдебни райони, често пъти има за последица ненаказуемост на голям брой деяния, чиято степен на обществена опасност не е за подценяване. Поради това се предвижда завишаване на най-кратката обикновена давност от две на три години.

Предложението за промяна в чл. 93, т. 1, буква "б" е редакционно, тъй като няма държавни нотариуси.

II. Изменения в Особената част на Наказателния кодекс.

Основна ценност в съвременното демократично общество е човешката личност. Поради това от особено внимание се нуждае тъкмо уредбата на престъпните посегателства срещу основните права и свободи на личността. Във връзка с това се предлага изменение в един от най-често прилаганите квалифицирани състави на умишленото убийство – този по чл. 116, ал. 1, т. 6, пр. 2 от НК, като се отменя изискването деянието да е извършено по особено мъчителен начин "за убития". По този начин приложението на разпоредбата в случаите, в които деянието е останало във фазата на опита, вече става несъмнено.

Предвижда се завишаване на санкциите за приготовление и подбуждане към убийство (по чл. 117 от НК), за причиняване на смърт при превишаване пределите на неизбежната отбрана (по чл. 119 от НК), за причиняване на смърт по непредпазливост (по чл. 122 от НК), за причиняване на смърт при професионална непредпазливост (по чл. 123 от НК), за подпомагане или склоняване другиго към самоубийство (по чл. 127, ал. 1 от НК) и за причиняване на средна телесна повреда (по чл. 129, ал. 1, по чл. 131, ал. 1 и по чл. 131а от НК), тъй като предвидените сега наказания не съответстват на сравнително високата обществена опасност на посочените престъпни посегателства и не оказват нужното превантивно въздействие.

От особено значение на настоящия етап от развитието на обществото е превенцията и противодействието на някои от най-брутalните посегателства срещу човешката личност, каквито са отвличането и противозаконното лишаване от свобода. Често тези посегателства са съпътствани с имуществени претенции спрямо близките на жертвата, с което върху психиката и имуществената им сфера се въздейства допълнително отрицателно. Недопустимо е в съвременния свят да се допускат подобни антихуманни способи за незаконно обогатяване.

Поради това се предвижда чувствително завишаване на санкциите за отвличане по основния състав (по чл. 142, ал. 1 от НК) и по по-леко наказуемия квалифициран състав (по чл. 142, ал. 2 от НК). Създадени са нови квалифицирани състави в системата на посегателството, наказуеми с лишаване от свобода от петнадесет до тридесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна в случаите, в които отвличането е извършено повторно или представлява опасен рецидив, когато от деянието са настъпили значителни вредни последици, когато към отвлеченото лице е проявена особена жестокост, когато деянието е извършено по особено мъчителен или опасен за здравето на отвлечения начин или освобождаването му е поставено в зависимост от изпълнението на някое условие от страна на трето лице (по чл. 142, ал. 3 от НК).

Инкриминират се и нови форми на престъпно посегателство срещу правото на свободно придвижване в пространството и избор на поведение, каквито са предлагането на съдействие за освобождаване на отвлечения срещу получаването на облага (по чл. 142, ал. 4 от НК), наказуемо съобразно приложимия основен или квалифициран състав; изготвянето, държането или укриването на предмети, материали или оръдия, предназначени или послужили за извършване на отвличане (по чл. 142, ал. 5 от НК), наказуемо с лишаване от свобода за срок от пет до десет години; подготовката, подбуждането и сдружаването с цел извършване на престъпление по чл. 142 от НК (по ал. 6), наказуемо с лишаване от свобода от пет до десет години.

Предвиждат се и поощрителни разпоредби в случаите, в които участник в престъпленията или в подготовката им доброволно се откаже от общественоопасната си деятелност и съобщи за тях на властта (по чл. 142, ал. 7 и 8 от НК).

По вече изложените съображения се предвижда чувствително завишаване на санкциите за извършителите на престъпление противозаконно лишаване от свобода (по чл. 142а от НК).

В системата на организирането и членуването в организирана престъпна група се предвижда квалифициран състав (по чл. 321, ал. 3 от НК), ако същата е създадена с цел да върши престъпления по чл. 142, 142а и чл. 143а от НК.

Във връзка с наказателноправната закрила на личността се предвижда засилена наказателноправна закрила на обществените отношения, в рамките на които се гарантира свободното протичане на психичните процеси, формиращи волята на личността в определена насока и решимостта й да действа или не – непосредствен обект на посегателство, съответно – на закрила от разпоредбата на чл. 144 от НК, чрез увеличаване на

предвидените в закона санкции за отправена закана с престъпление или с убийство.

Същевременно, като се има предвид, че заканата с престъпление, а още повече – с убийство, е типично посегателство срещу личността на полицейския и разследващ орган, и това в редица случаи би могло да доведе ако не до нарушаване на законосъобразното и правилно изпълнение на правомощията му по служба, то до психическото му затормозяване, принизяване и влошаване качеството му на живот и работа, се предвижда въздигане качеството на пострадалия в квалифициращо обстоятелство по чл. 144, ал. 2 от НК.

Предвижда се завишаване на санкциите за някои особено обществено укорими посегателства срещу личността на малолетните и непълнолетните както във връзка със зачестилите посегателства срещу подрастващите, така и във връзка с поетите от Република България международни ангажименти, а именно за престъпно блудство чрез употреба на сила или заплашване или чрез използване на безпомощно състояние или положение на надзор (по чл. 150 от НК), за престъпно съвкупление с непълнолетен, чрез използване на положение на зависимост или надзор или с невменяем (по чл. 151, ал. 2 и 3 от НК), за установяване на контакт с малолетно или непълнолетно лице с цел блудствени действия (по чл. 155а от НК), за склоняване на малолетно лице да участва или да наблюдава сексуални сцени (по чл. 155б от НК), за склоняване на малолетно или непълнолетно лице да встъпи в брак или да заживее съпружески с другиго насилствено или срещу откуп (по чл. 177, ал. 2, по чл. 178, по чл. 182а и по чл. 192 от НК) и за изтезание и неполагане на грижи за подрастващите (по чл. 182 и по чл. 187 от НК). Всички престъпления против брака, семейството и младежта се предлага да се преследват по общия ред (с отмяната на чл. 193а от НК), за да се гарантира правилното и своевременно упражняване на следващата се държавна принуда спрямо престъпните дейци.

Във връзка със зачестилите случаи на измами, извършени посредством употреба на опорочени документи, включително и с предмет средства от фондовете на Европейския съюз, се предвижда с изменението в диспозицията на престъпния състав по чл. 212, ал. 1 от НК, като възможен предмет на документната измама да се очертае и недвижимото имущество. По този начин ще се облекчи както процесът на доказване, така и очертаването на фигурата на пострадалия и това ще бъде винаги и без изключение действително ощетеното лице – собственик на недобросъвестно прехвърления имот, а не лицето, което е посочено да е заплатило продажната цена, което, ако не е действало при условията на общ престъпен умисъл с ползвалия опорочения документ, ще има към последния облигационноправно вземане.

Предвижда се също така да се инкриминира – чрез допълнение на диспозицията на престъпния състав по чл. 212, ал. 2 от НК – използването на неистински или подправен документ, или на документ с невярно съдържание с цел да се даде възможност на друго юридическо или физическо лице да получи неследващо му се имущество. До този момент това изпълнително деяние не беше включено в престъплението по чл. 212, ал. 2. По този начин ще попаднат под ударите на закона всички злоупотреби от страна на представляващите юридическите лица, насочени към облагодетелстване на представлявания търговскоправен субект.

Променят се санкциите за обсебване (по чл. 206, ал. 1 от НК) – предвижда се специален минимум на наказанието лишаване от свобода – от една до шест години; за обикновена измама (по чл. 209, ал. 1 и 2 от НК) - предвижда се специален минимум на наказанието лишаване от свобода по ал. 1 – от една до шест години; завишава се специалният максимум на наказанието лишаване от свобода по ал. 2 – от три на пет години; за вещно укривателство, включително и когато е извършвано по занаят или по отношение на вещи, поставени под специален режим (по чл. 215, ал. 2 от НК) - наказанието лишаване от свобода от три до десет години се променя на лишаване от свобода от пет до петнадесет години и се увеличава размерът на кумулативно предвиденото наказание глоба.

Предвижда се актуализация и на поощрителните разпоредби по чл. 212б, по чл. 218б и по чл. 218в от НК.

За да се гарантира нормалното и законосъобразно функциониране на икономиката на страната и правилното отправление на дейността на заетите при осъществяване дейността на търговскоправните субекти, се предвижда да се инкриминират някои често срещани обществеоопасни посегателства в частноправния сектор, които до момента остават ненаказуеми. Предвижда се наказателна отговорност за всяко длъжностно лице сред посочените в чл. 93, т. 1, буква "б", което наруши или не изпълни служебните си задължения, или превиши властта или правата си с цел да набави за себе си или за другиго облага или да причини другиму вреда и от това могат да настъпят немаловажни вредни последици (по чл. 221 от НК). Предлага се това деяние да бъде наказуемо с лишаване от свобода до пет години, а ако са настъпили значителни вредни последици или е извършено от лице, което заема отговорно служебно положение, наказанието да е лишаване от свобода от една до шест години.

Със същата цел се предвижда да бъдат инкриминирани нови форми на обществеоопасно посегателство против установения разрешителен режим за извършване на различни видове дейности с предмет акцизни стоки – предлагането,

превозването и пренасянето на такива стоки (по чл. 234, ал. 1 от НК), както и завишаване на санкциите за престъпното нарушаване на разрешителните режими за извършване на дейност по отношение на акцизни стоки (по чл. 234, ал. 1 и 2 от НК), за извършване на външнотърговска дейност (по чл. 234а, ал. 1 от НК), за извършване на търговска дейност с отпадъци от черни или цветни метали (по чл. 243б от НК) и за митническа контрабанда (по чл. 242, ал. 1 от НК).

Въвежда се наказателна отговорност и за представяне на неверни сведения не само за да се получат облекчени условия за кредитиране (както е досега по чл. 248а, ал. 1 от НК), но и за да се получи кредитиране въобще. Завишават се санкциите за редица престъпления против данъчната и осигурителната система (по чл. 248а, по чл. 254а, по чл. 254б и по чл. 255 от НК).

Сега липсва адекватна наказателноправна закрила и на обществените отношения, в рамките на които се гарантира правилното отправление на дейността на полицейските и разследващите органи, така, както е очертана от разпоредбите на устройствения Закон за Министерството на вътрешните работи. Затова се предлага полицейските и разследващите органи изрично да се посочат като възможен предмет на посегателство по чл. 269, ал. 1 от НК, инкриминиращ употребата на сила или заплашване, за да се мотивира пострадалият да извърши или да пропусне нещо по служба или свързано с функцията му, както и увеличаване на предвидената санкция от лишаване от свобода до пет години на лишаване от свобода от една до шест години. Престъплението в предлаганата редакция е тежко умишлено и за предотвратяване и разкриване на извършителя му е допустимо използването на специални разузнавателни средства.

Предвижда се полицейските и разследващите органи да се посочат и като възможен предмет на посегателство по чл. 270, ал. 1 от НК, инкриминиращ противозаконното възпрепятстване на орган, натоварен с властнически функции, да изпълни задълженията си, произтичащи от службата му, както и увеличаване на предвидената санкция от лишаване от свобода до една година или глоба от сто до триста лева на лишаване от свобода до три години или глоба от петстотин до две хиляди лева, а когато задълженията на органа на власт са свързани с контрол върху трафика на наркотични вещества, аналози или прекурсори – от лишаване от свобода до две години с лишаване от свобода до пет години, като се запазва размерът на кумулативно предвиденото наказание глоба – от 10 000 до 50 000 лв.

Предвижда се увеличаване размера на наказанието лишаване от свобода за всеки, който склонява длъжностно лице от разследващите органи да наруши свое служебно задължение във връзка с правораздаването (по чл. 289 от НК) – съответно за срок до шест години.

Престъплението в предлаганата редакция е тежко умишлено и за предотвратяване и разкриване на извършителя му е допустимо използването на специални разузнавателни средства. Разглежданият престъпен състав инкриминира форма на предварителна престъпна дейност, преди да се достигне до реално увреждане на наказателноправно защитените обществени отношения, в рамките на които се гарантира законосъобразното и правилно упражняване на правомощията по разследване и разкриване на престъпленията, но предвид особената им обществена важност, най-вече в обществено-икономически период, изискващ максимално ограничаване броя на престъпленията и превенция на извършителите им, е необходимо репресията по отношение тази категория престъпни дейци да се увеличи.

Във връзка с това се предлага въздигането на служебното качество "полицейски орган" и "разследващ полицай" в квалифициращ признак в системата на активния подкуп наред с тези на съдията, съдебния заседател, прокурора и следователя, тъй като след разширяване на правомощията по разследването на служителите в системата на МВР правилното упражняване на функциите им е от не по-малко значение за наказателното производство от тези на решаващите органи. В крайна сметка тъкмо полицейските и разследващите органи събират и закрепват доказателствата и доказателствените средства, въз основа на които по-късно прокурорът и съдът формират изводите си по фактите и по приложимия закон.

Има и прояви, насочени срещу символите на държавна власт, предвидени, за да демонстрират специалното служебното качество, във връзка с опазване на обществения ред и да вдъхват доверие, уважение и респект у гражданите. До момента тази категория посегателства се квалифицираха като хулигански прояви по смисъла на чл. 325, ал. 2 във връзка с ал. 1 от НК или по чл. 1 от Указа за борба с дребното хулиганство, но предвид изискването да са извършени публично, не всички общественоопасни деяния можеха да бъдат разследвани като престъпления по посочените текстове. Поради това се предвижда всяко опетняване, както и противозаконно повреждане или унищожаване на униформено облекло, служебни знаци или надписи, носени по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР), Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ), Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) и Закона за съдебната власт (ЗСВ), да е наказуемо с лишаване от свобода от една до шест години (по чл. 274а, ал. 3 от НК).

Предвижда се увеличаване на наказанието за противозаконно държане или носене на формено облекло, служебни знаци или надписи в нарушение на ЗМВР, ЗОВСРБ, ЗИНЗС и ЗСВ – от лишаване от свобода до две години и глоба до 500 лв. на лишаване от свобода до три години или пробация (по чл. 274а, ал. 1 от НК).

Предвижда се увеличаване на наказанието за противозаконно държане или носене на формено облекло, служебни знаци или надписи в нарушение на ЗМВР, ЗОВСРБ, ЗИНЗС и ЗСВ с цел извършване на друго престъпление – от лишаване от свобода до пет години на лишаване от свобода от една до шест години, като се запазва размерът на кумулативно предвиденото наказание +глоба до 2000 лв. (по чл. 274а, ал. 2 от НК).

Предвижда се въздигането на служебното качество "полицейски орган" в квалифициращ признак в системата на хулиганството наред с тези на органа на власт и представителя на обществеността, изпълняващи задължения по опазване на обществения ред (по чл. 325, ал. 2 от НК).

Предлага се полицейските органи и разследващите полицаи да носят по-тежка наказателна отговорност (по квалифицирания състав по чл. 302, т. 1 от НК) за осъществен състав на пасивен подкуп, като това деяние да се наказва с лишаване от свобода от три до десет години, глоба до 20 000 лв. и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7 от НК, ако облагата е поискана или приета, за да извърши или да не извърши, или защото е извършил или не е извършил действие по служба, и с лишаване от свобода от три до петнадесет години, глоба до 25 000 лв., конфискация до една втора от имуществото и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7 от НК, ако облагата е поискана или приета, за да се извърши, или защото е извършено престъпление по служба.

Изменения се предлагат и в системата на документните престъпления (по глава IX от Особената част на НК), като се предвижда разширяване на приложното поле на престъпното служене с документ, издаден за друго лице (по чл. 318 от НК), и съобразяване на санкциите на престъпленията по чл. 255, ал. 1 и по чл. 313, ал. 2 от НК.

Особено съществени изменения се предлагат и в системата на престъпленията против реда и общественото спокойствие по глава XI от Особената част на НК и те са в няколко насоки: към завишаване санкциите за противозаконно предаване по радио, телефон или по друг начин на неверни повиквания или заблуждаващи знаци за помощ, злополука или тревога в случаите, в които от това деяние са настъпили значителни вредни последици (чрез въвеждане на квалифициран състав в системата на престъплението по чл. 326 от НК), и най-вече към чувствително завишаване санкциите за нарушаване на разрешителния режим за осъществяване на широк кръг дейности по отношение на взривове, огнестрелни, химически, биологични и ядрени оръжия и боеприпаси (по чл. 337 – 339 от НК).

Ревизира се системата на престъпленията, с които се накърнява разрешителният режим за използване на специални разузнавателни средства (по чл. 339а от НК) и класифицирана

информация (по чл. 357 – 358 от НК).

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)